

Nieuwsbrief Regioteam Delta Noord

Secretariaat: Hans Mani, email: wg.deltanoord@watersportverbond.com

Redactie: Kees van der Ree. Bijdragen naar keesvdree@gmail.com

Nieuwsbrief, verschijnt twee- of driemaal per jaar.

Nieuwsbrief nr. 19. 'Winter' 2015-2016

INHOUDSOPGAVE	pagina
Betalen voor marifoongebruik	2
Glooiende kade aan Kanaalweg Oost in Hellevoetsluis	2
Nieuwe brug over de Gouwe bij Gouda	2
Pleziervaart harder aangepakt in Rotterdamse havens	3
Reactie Watersportverbond op mogelijke oprichting Zeilbond	3
Uitkomsten Hazop-recreatievaartoverleg	5
Doorvaart windenergieparken op zee onder voorwaarden toegestaan	8
Speciale Natura 2000-website	10
Zuidwestelijke Delta	10
Getijdencentrale Brouwersdam	12
Programma Ontwikkeling Grevelingen Volkerak-Zoommeer	13
Waterkwaliteit Volkerak-Zoommeer	14
Natuur in de Grevelingen	15

Betalen voor marifoongebruik

Amendementen SGP om marifoonheffing te schrappen doorverwezen naar ministerie Economische Zaken

Op 8 december jl hebben tijdens het Algemeen overleg over de Scheepvaart de SGP- Tweede Kamerleden Bisschop en Dijkgraaf een tweetal amendementen ingediend om de marifoonvergunningheffing per 1-1-2016 niet te effectueren. Beide Kamerleden kregen bijval van de SP, CDA en de PVV. Het argument om niet te effectueren lag zoals te verwachten in de noodzakelijkheid van een marifoon aan boord voor de veiligheid van de pleziervaart.

De minister stelde in haar antwoord dat de kwestie marifoon niet op haar bordje ligt, maar bij het ministerie van Economische Zaken. En dat de EZ-begroting op dit moment behandeld worden. Wel zei de minister dat zij zich inzet voor de nautische veiligheid. En dat indien de negatieve effecten van deze maatregel te groot blijken te zijn, dat zij in gesprek zal gaan met de koepelorganisaties.

Conclusie: het Watersportverbond is blij met de inzet van de SGP (per mail zij de indieners van de amendementen bedankt door het Watersportverbond), SP, CDA en PVV, maar zal samen met haar watersportpartners haar pijlen moeten richten op de behandeling van de EZ-begroting.

Deze tekst is ook te vinden op de website van het Watersportverbond.

Glooiende kade aan Kanaalweg Oost in Hellevoetsluis

De firma Ooms uit Middelharnis heeft de bestaande kade aan de Kanaalweg Oost vervangen door een glooiende kade. Met de hand vervaardigde matten van doek en rietstengels zijn afgezonken met behulp van stenen. Het is oer-Hollands handwerk, kleiner dan de Deltawerken, maar als waterwerk even ingenieus.

Aan de nieuwe glooiing worden drijvende steigers geplaatst, met als doel te komen tot een wandelpromenade.

Bron: Groot Hellevoet 19-8-2015

Nieuwe brug over de Gouwe bij Gouda

Over de Gouwe komt bij Gouda een nieuwe beweegbare brug. De openingstijden van de brug sluiten aan op die van de spoorbruggen bij Gouda. De weg wordt ingericht met 2 x 2 rijstroken. De maximumsnelheid is 80 km per uur. Tevens wordt een spoorviaduct aangelegd voor het traject Gouda – Alphen aan den Rijn. De bouw van de nieuwe brug over de Gouwe vindt plaats van begin 2015 tot begin 2016.

Bron: Provincie Zuid-Holland: Parallelstructuur A12

Pleziervaart harder aangepakt in Rotterdamse havens.

Het Havenbedrijf Rotterdam gaat strenger optreden in de Rotterdamse havens tegen overtredingen door schippers van pleziervaartuigen. Bij overtredingen volgt prompt een proces-verbaal. De meeste vergissingen worden gemaakt op drukke kruispunten, verboden bekkens invaren en te weinig rekening houden met passerende zee- en binnenvaartschepen. Een derde van de pleziervaartschippers houdt zich niet aan de regels.

U bent gewaarschuwd!

Reactie Watersportverbond op mogelijke oprichting Zeilbond

26 November 2015

Tijdens de afgelopen [Algemene Ledenvergadering](#) van zaterdag 21 november is het aspect van de mogelijke oprichting van een aparte wedstrijdzeilbond summier besproken. Een aantal van u heeft het Watersportverbond verzocht een korte reactie af te geven. Onderstaand treft u deze reactie aan.

Reactie Watersportverbond op mogelijk nieuw op te richten Zeilbond

Er is een groep (ex)topwedstrijdzeilers die op 10 december 2015 bij elkaar gaan komen om te praten over het oprichten van een onafhankelijke bond voor wedstrijdzeilers. Initiatiefnemer van deze nieuw op te richten tegenbond is onder andere Max Blom. Blom is eigenaar van zeilsportkledingmerk Magic Marine en Mystic, tevens kledingsponsor van de Delta Lloyd Kern- en Talentploeg, vader van 49-erFX zeilster Claire Blom, oprichter Nationaal Platform Jeugdzeilen en onder andere lid van de zeilwedstrijdvereniging KWV de Kaag.

Watersportverbond juicht alle initiatieven toe die leiden tot verbetering

Het Watersportverbond juicht alle initiatieven toe die de zeilsport, zowel voor recreatieve zeilers als voor fanatieke wedstrijdzeilers, sterker kunnen maken, en staat altijd open om gesprekken in deze aan te gaan. Op het verzoek van het Watersportverbond om mee te kunnen praten op deze avond werd helaas afwijzend gereageerd.

Aandachtspunten volgens de groep

De nieuw op te richten bond brengt een aantal kritische aspecten op het Watersportverbond naar voren. Enige nuancering is hierbij zeker op zijn plaats. De belangrijkste aspecten zijn:

1. Geen succesvol topsportbeleid
2. Geen focus op topwedstrijdzeilen
3. Niet in staat (externe) financiering te organiseren

1. Rio 2016 en Tokyo is Tomorrow

Op dit moment zijn zeven olympische programma's geplaatst voor de Olympische Spelen in Rio, en staat Nederland de afgelopen decennia in de top 5- zeillanden ter wereld in de Olympische klassen. En de maatstaf voor uitzending naar Rio is zelfs 'een

reële kans op een top drie resultaat'. Kortom, dit is één van de meest veelbelovende Olympische ploegen ooit. Daarnaast heeft het Watersportverbond, onder het motto 'Tokyo is Tomorrow', veel vertrouwen in een hele talentvolle groep met topzeilers die nu al titels vergaren op jeugd-, wereld- en Europese kampioenschappen op weg naar Tokyo 2020. Zeer goede resultaten, mogelijk gemaakt dankzij de niet aflatende inzet van de sporters zelf, ouders, vrijwilligers, klasse-organisaties en 120 zeilwedstrijdverenigingen. En tevens dankzij ondersteuning van het NOC*NSF, het ministerie van VWS, de Lotto, hoofdsponsor Delta Lloyd, kledingsponsor MBrands en de gemeenten Den Haag en Medemblik.

2. Geen focus op topsportwedstrijdzeilen

Het Watersportverbond blijft zich focussen op programma's en producten die de zeilsport en ook de wedstrijdzeilsport tot nog grotere hoogte stuwten. Deze programma's en producten laat de Bond ieder jaar toetsen. Bekeken wordt of de doelen helder zijn, de structuren passend, en of de gewenste resultaten behaald worden.

In de uitvoering blijkt dat de schaalvoordelen in het bedienen van al onze belangengroepen vele malen groter zijn dan het verlies in focus waar het Watersportverbond op wordt aangesproken. Deze afweging maakt de Bond regelmatig. In dit kader is de Algemene Ledenvergadering in 2012 gevraagd of het Watersportverbond zou moeten worden opgesplitst. Toen is de Algemene Vergadering geadviseerd door een onafhankelijk commissie (de commissie 'scheiding geldstromen') om niet over te gaan tot het onderbrengen van de sectie topsport in een separate juridische entiteit.

3. Verregaande landelijke bezuinigingen in sport

Uiteraard gaat ook het Watersportverbond gebukt onder de verregaande bezuinigingen in de sport in het algemeen. Maar ondanks dat behoort het Watersportverbond tot een zeer select groepje sportbonden die in staat is aanzienlijke financiële ondersteuning te verkrijgen voor topsport. Wellicht goed om te melden is dat het Watersportverbond als een van de weinige sportbonden in Nederland een zeer betrokken hoofdsponsor heeft die jaarlijks een miljoen Euro investeert in de sport.

Landelijke breedtesport initiatieven in wedstrijdzeilsport

Ook breedtesport initiatieven zijn succesvol gelanceerd, regeren is tenslotte vooruitzien. Bijvoorbeeld de 'Optimist on Tour' (15.000 kinderen in 2015, met daaraan gekoppeld al meer dan 3.000 kinderen die lid zijn geworden van de Otterclub).

Eveneens succesvol is de start van de Eredivisie Zeilen.

Zie ook:

- ['Verder watersporten bij de Otterclub'](#)
- ['Optimist on Tour meert aan bij SAIL Amsterdam'](#)
- ['Eredivisie Zeilen kent fantastische start in Almere'](#)

Het Watersportverbond maakt zich sterk voor de hele watersport

Desalniettemin staat het Watersportverbond altijd open voor constructieve suggesties en bestaat het besef dat het zichtbaar maken van de meerwaarde van het Watersportverbond aan alle Nederlanders die watersporten een uitdaging is. Het Watersportverbond komt immers op voor de zeer uiteenlopende belangen van alle watersportverenigingen. Daarnaast zijn we er ook voor de 2.1 miljoen watersporters die

buiten het verenigingsleven om van het vaarnetwerk genieten. Het Watersportverbond maakt zich sterk voor de hele watersport.

Voor vragen kunt u te allen tijde bij mij terecht.

Maurice Leeser
Directeur Watersportverbond

Uitkomsten Hazop-recreatievaartoverleg

Op 11 juni 2015 is een groot aantal deskundigen bij elkaar geweest in het zogenaamde Hazop-recreatievaartoverleg. Deze deskundigen komen uit:

Divisie Havenmeester Rotterdam - Verkeersbegeleiding, Verbond Nederlandse Motorbootsport, HISWA, ANWB, Varen doe je samen, Zeehavenpolitie Rotterdam, Divisie Havenmeester – Patrouillevaartuigen, Loodswezen), Jachthavenvereniging, Binnenvaartrederij, Watersportverbond.

Zij spraken over het samengaan van pleziervaart en beroepsvaart. Hieronder hun conclusies, die ongeredigeerd worden weergegeven.

1 Maasmond : recreatievaart oversteek Maasgeul. Risico van aanvaring tussen zeevaart en recreatievaart

Opmerkingen

- Onvoorspelbaar vaargedrag van jachten, waar geen contact mee is. Je weet niet wat ze doen;
- Communicatie met recreatievaart gaat over het algemeen goed, maar VHF zit vaak niet direct in de nabijheid van de schipper. Hierdoor worden oproepen van VTS/schepen niet gehoord;
- Stelling voor de discussie: Kennis van BVA bij recreatievaart is niet altijd goed. (zeevaarders/gebruikers hebben meer kennis van wetgeving dan recreatievaart op de binnenwateren). Het probleem is vaak dat dat de situatie verkeerd wordt ingeschat (snelheid en koersen van beroepsvaart);
- Gebruik VHF door recreatievaart is terughoudend (kennis van procedures ontbreekt vaak);
- Melden en uitluisteren is cruciaal voor de veiligheid; (is dit wettelijk verplicht? Uitzoeken);
- Belangrijk is dat de recreanten goed worden voorgelicht, niet alleen dmv folders, maar ook filmpjes. (varen doe je samen gaat actief de boer op);
- Is het geven van hoge boetes een oplossing om ongewenst gedrag te voorkomen? Zepo maakt regelmatig proces-verbaal op, boete bedrag is niet bekend. Zou wel een afschrikwerking kunnen hebben;
- VTS kan bij overtreding geen proces-verbaal schrijven – wordt gehoord als getuigen – moeizaam proces;
- Het ontbreken van een bedieningscertificaat VHF is ook vaak een probleem (barrière)
- Is dit scenario relevant? Ja – is het hoger of lager dan drie jaar geleden? Het gevoel is dat het niet verbeterd is ten opzichten van 3 jaar geleden.

2. Aan de grond lopen blokkendam/krib Nieuwe Waterweg

- Recreatievaart bij binnenkomst Nieuwe Waterweg houdt de noord aan (binnen boeien) komt vast te zitten op krib. Is dit veilig. Vaak niet? Scenario wel relevant;
- Markering van kribben is vaak niet goed?
- Nooit buiten de boeien lijn varen (kribben);

3. Kruispunt : Nieuwe maas en Oude maas

- Is dit scenario realistisch, ja (is het lastigste stukje vaarwater in Rotterdam)
- Is een druk VHF kanaal en melden lukt vaak niet;
- Niet uitluisteren op het VHF kanaal is vaak een probleem
- Openvaren van de oude maas is vaak een probleem ivm stroming (komen dan uit bij de monding botlek);
- Recreatievaart heeft minder een marifoon aan boord dan zeegaande jachten;
- Reisvoorbereiding laat veel te wensen over;
- Stroming wordt vaak onderschat;
- Ook hier is voorlichting zeer belangrijk;
- Het risico op letsel / verdrinking is groot;

4. Kruispunt: Hartelkanaal en Oude Maas

- Druk gebied, vrijdag veel weekend passanten voor de Brielse Maas
- Als men uitluistert gaat het vaak goed – weinig tot geen problemen;
- Veel passanten hebben geen VHF;
- Kennis van BPR ontbreekt vaak;
- Het ontbreken van een klein vaarbewijs (< 15 mtr) is ook niet goed;
- Iedereen moet zich aan de wettelijke regels houden en bekwaam zijn;
- Vaarbewijs bestaat nu alleen uit theorie en zou ook een deel praktijk moeten bevatten;
- Scenario is relevant maar wordt laag ingeschat

5. Aanvaring met of bij Brug

- Is relevant
- Recreatievaart die moet wachten voor een brug, ligt soms in de weg (rondjes varen) voor beroepsvaart;
- Brugwachter probeert recreatievaart vaak te klusteren (snel passeren);
- Passage volgorde is vaak niet logisch (pleziervaart ligt dicht bij brug en kan snel passeren);
- Bruggen op afstand bediend hebben minder gevoel bij plaatselijk verkeersbeeld;
- Communicatie bij bruggen is vaak lastig – op brug kanaal en niet op sector kanaal;
- Wachtplaatsen voor bruggen markeren (boei)? Lijkt een goed idee of het werkbaar is de vraag.

Varen doe je samen:

Toegang havenbassin SS Rotterdam

- Vanuit zeevaart tak geen enkel bezwaar, weinig zeevaart in maashaven;
- Kan ook als wachtplaats dienen voor recreatievaart die moet wachten op een opening van erasmusbrug; uit operationeel oogpunt niet gewenst
- Geen bezwaar – prima plan (rondje SS Rotterdam)
- wel borden plaatsen dat er niet voorbij de rode lijnen gevaren mag worden

Aanbevolen ‘fietspaden’ en oversteekroutes:

Fietspaden

- heeft voordelen maar is het echt veiliger?
- Recreatievaart is voorstander van fietspaden, is duidelijker waar je wel en niet varen;
- Er moet wel ruimte zijn;
- In Rotterdam is dit een ander verhaal, lijkt niet haalbaar (diepte – kades - steigers havens)
- In de bocht van de Es (opvaart) zou dit (fietspad) kunnen (zuidkant, zodat de bocht niet afgesneden wordt);

Aanbevolen oversteekroutes:

- Bij oude maas wordt dit steeds vaker gebruikt
- VDJS wordt steeds bekender bij de vaarweggebruikers:
- Is het wenselijk om bij elke (jacht) haven een aanbevolen route weer te geven?
- Meer aandacht voor aanbevolen routes



Persbericht **Doorvaart windenergieparken op zee onder** **voorwaarden toegestaan**

Gepubliceerd op 22-12-2015

Het voorstel om doorvaart en medegebruik van windenergieparken onder voorwaarden toe te staan is onlangs goedgekeurd door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Zij heeft besloten dat windmolenparken onder voorwaarden doorvaarbaar worden voor watersporters en andere gebruikers.

Dit is het resultaat van actieve lobby en overleg tussen de belangenbehartigers van de sector waterrecreatie en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Door opname van dit onderwerp in het van Nationaal Waterplan 2016 – 2021 is het traject ‘doorvaart door windmolenparken’ nu afgesloten.

Veiligheid op het water

Windenergieparken op zee zijn de nieuwste manier om duurzaam energie op te wekken. Het worden er steeds meer en de parken worden steeds groter met hogere windturbines. Volgens eerdere regelgeving was het verboden door deze gebieden heen te varen. Dit leidt tot gevaarlijke situaties, omdat sommige parken gesitueerd zijn in de nabijheid van drukke vaarroutes voor zeeschepen. Het risico is dat deze kleine scheepvaart, waaronder de recreatievaart, nu onnodig dicht bij een vaarroute komt omdat zij een windenergiepark moeten omzeilen. Een onwenselijke en onveilige situatie, zo vindt het Watersportverbond, het Platform Waterrecreatie en de Vereniging voor Beroeps (zeil)Chartervaart (BBZ, de zgn. Bruine Vloot).

Daarom zijn in 2014 deze partijen een lobby gestart om de windenergieparken doorvaarbaar te maken voor kleine schepen. Met succes! Het kabinet heeft besloten om in 2015 testen te gaan uitvoeren met betrekking tot de doorvaarbaarheid van windmolenparken. Een positieve uitkomst van de testen resulteert nu in het permanent doorvoeren van de veranderingen.

Nieuwe spelregels van kracht

Per 1 januari 2016 zullen de nieuwe spelregels formeel in werking treden als onderdeel van het Nationaal Water Plan II. Omringende landen zijn ons al voorgegaan: zo zijn er in de meeste Engelse windparken geen belemmeringen voor de kleine scheepvaart en ook de Duitse overheid stelt parken onder voorwaarden open.

Doorvaart en medegebruik

Op dit moment is doorvaart en medegebruik van windparken op zee niet toegestaan. Verschillende gebruikers van de Noordzee zoals de recreatievaart en de (beroeps)visserij willen dat deze gebieden worden opengesteld. De afsluiting van de windparken voor deze en andere gebruikers gaat in de toekomst in toenemende mate knellen vanwege de windparkontwikkeling in het kader van het Energie akkoord, de toenemende drukte op zee en de verkleining van de visgebieden. Doorvaart en medegebruik van windparken kan bijdragen aan efficiënt ruimtegebruik en biedt bovendien kansen voor versterking van het duurzaam gebruik en de biodiversiteit van de Noordzee.

Het beleid is, dat vanaf 2017 in principe in alle operationele windparken op zee doorvaart en medegebruik onder voorwaarden mogelijk gemaakt wordt.

Doorvaart wordt mogelijk gemaakt voor kleinere vaartuigen met een maximumlengte, onder voorwaarden die handhaafbaar zijn en leiden tot een acceptabel niveau van SAR-mogelijkheden. Helaas blijven de parken wel gesloten voor sportduikers die vooral belangstelling hebben voor de onderwater fauna en flora die bij turbinefunderingen ontstaat. Medegebruik wordt mogelijk gemaakt voor recreatie en activiteiten die niet leiden tot bodemberoering en voor aquacultuur en andere vormen van duurzame energieopwekking.

In de in 2017 open te stellen operationele parken wordt gemonitord: wat zijn de activiteiten die daar plaatsvinden en met welke frequentie. In samenwerking met de betrokken sectoren zal het Rijk voorafgaand aan de openstelling een voorlichtingscampagne starten. Op basis van monitoring en evaluatie van de vanaf 2017 opengestelde parken (gedurende twee hoogseizoenen na de openstelling) kan medio 2020 een eventuele aanpassing van de beleidsregels alsmede van de besluiten tot de instelling van een veiligheidszone plaatsvinden medio 2020.

Maatregelen en planning

Om de risico's van dit nieuwe beleid te beperken en de voorwaarden te kunnen handhaven zal een aantal maatregelen genomen worden.

- Doorvaart van de veiligheidszone rondom windparken is alleen toegestaan voor schepen met een lengte van 24 meter of minder;
- Doorvaart van de veiligheidszone rondom windparken is alleen toegestaan gedurende de dag;
- Doorvaart van de veiligheidszone rondom windparken is alleen toegestaan voor schepen die een AIS aan boord hebben die tijdens de doorvaart van de veiligheidszone ook in werking is;
- Doorvaart van de veiligheidszone rondom windparken is alleen toegestaan voor schepen die een marifoon (VHF) aan boord hebben en deze ook uitluisteren en hiermee communiceren tijdens de doorvaart van de veiligheidszone;
- Beoefenen van de duiksport is verboden binnen de veiligheidszone;
- Binnen de veiligheidszone zijn activiteiten die een gevaar of hinder oplevert voor de exploitatie van het park verboden. Daarbij wordt iedere activiteit door derden op een afstand kleiner dan 50 meter van de windturbine als gevaarlijk en/of hinderlijk beschouwd.

----- einde persbericht -----

Meer informatie:

[‘Actieve lobby voor vrije doorvaart windturbinepark’](#) en [‘Succesvolle lobby wind op zee’](#).



Speciale Natura 2000-website

Al enige tijd is de website rwsnatura2000.nl in de lucht. Hierop is informatie te vinden van de Natura 2000-beheerplannen waarvoor Rijkswaterstaat voortouwnemer is. Vooral nog van de gebieden

Voordelta, Vlake van de Raan, Noordzeekustzone, Deltawateren, IJsselmeergebied en de, nog niet definitief aangewezen, EEZ-gebieden op de Noordzee. In de toekomst kunnen beheerplannen van andere

gebieden volgen, bijvoorbeeld de Waddenzee. Naast actueel nieuws, biedt de site een groot archief. Alle documenten van het Beheerplan Deltawateren worden hier bewaard. De website is ook zeer geschikt voor

actieve communicatie met en tussen betrokkenen en belangstellenden. Als platform, om documenten en berichten te delen, om vragen te stellen. Deze functies worden de komende tijd verder opgezet. De nieuwsbrief

zal in de toekomst ook via dit systeem verspreid worden. Neem dus af en toe een kijkje!

Bron: Nieuwsbrief Deltawateren november 2015

Zuidwestelijke Delta



Het Volkerak gezien vanaf de Krammersluizen. Foto: Loes de Jong

Belangrijke stappen gezet

Binnen de Zuidwestelijke Delta werken Rijk en regionale overheden samen met ondernemers en maatschappelijke partijen aan één doel: een veilige, economisch aantrekkelijke en gezonde delta met voldoende zoetwater, nu en in de toekomst. Inmiddels zijn daarvoor enkele belangrijke stappen gezet.

Met het vaststellen van de Ontwerp-Rijksstructuurvisie Grevelingen en Volkerak-Zoommeer is er afgelopen jaar een belangrijke stap gezet: het terugbrengen van getij op de Grevelingen en het zout maken van het Volkerak-Zoommeer zullen eraan bijdragen dat de meren weer

‘gezond’ worden. De betere waterkwaliteit is natuurlijk goed voor de natuur maar kan bovendien een forse stimulans betekenen voor de schelpdierteelt, de landbouw en het toerisme.

Op basis van een in maart dit jaar ondertekende bestuursovereenkomst werken de partijen in het gebied op dit moment aan een uitwerkingsovereenkomst, waarin afspraken worden opgenomen over de uitvoering en financiering van de voorgenomen ambities. Hierdoor moet half 2016 duidelijk zijn hoe de financiering eruit ziet. De partijen in de Zuidwestelijke Delta tekenden in maart van dit jaar nog een bestuursovereenkomst voor Grevelingen en Volkerak-Zoommeer; deze voorziet in een totaalpakket aan zoetwatermaatregelen. Enkele van die maatregelen moeten eerst worden uitgevoerd voordat het Volkerak-Zoommeer zout kan worden: eerst het zoet, dan het zout.

Voor de Oosterschelde is gestart met de voorbereiding op het MIRT-onderzoek Integrale veiligheidsstrategie Oosterschelde. Die wordt eind 2016 afgerond. Op basis van de resultaten wordt gekeken of vervolgonderzoek noodzakelijk is. In het onderzoek worden ook de kansen op het gebied van natuur en economie meegenomen. Vooruitlopend hierop besloten Rijk, provincie, gemeenten en maatschappelijke partners eerder al geld beschikbaar te stellen voor een zandsuppletie op de Roggenplaat.

Voor de Westerschelde zijn in het kader van de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland (in de Vlaams-Nederlandse Schelde Commissie, VNSC) de eerste stappen gezet voor de invulling van de onderzoeksagenda die loopt tot en met 2018. Deze agenda bevat vanuit het Deltaprogramma onder meer vervolgvragen over de waterveiligheidsstrategie van de Westerschelde, de beschikbaarheid van zoetwater in het Vlaams-Nederlandse grensgebied, het temperen van de getijgolf en het sedimentbeheer in de Westerschelde(monding).

Bron: DeltaNieuws jaargang 5 nr 3 | 17

Getijdencentrale Brouwersdam

Het gat benutten

Het gat in de Brouwersdam, nodig voor de invoering van gecontroleerd en beperkt getij in de Grevelingen om de waternatuur te herstellen, zou benut kunnen worden voor energiewinning. Van 2013 tot 2015 is met marktpartijen onderzoek gedaan naar de haalbaarheid. Een potentieel positieve businesscase is mogelijk.

Testcentrum

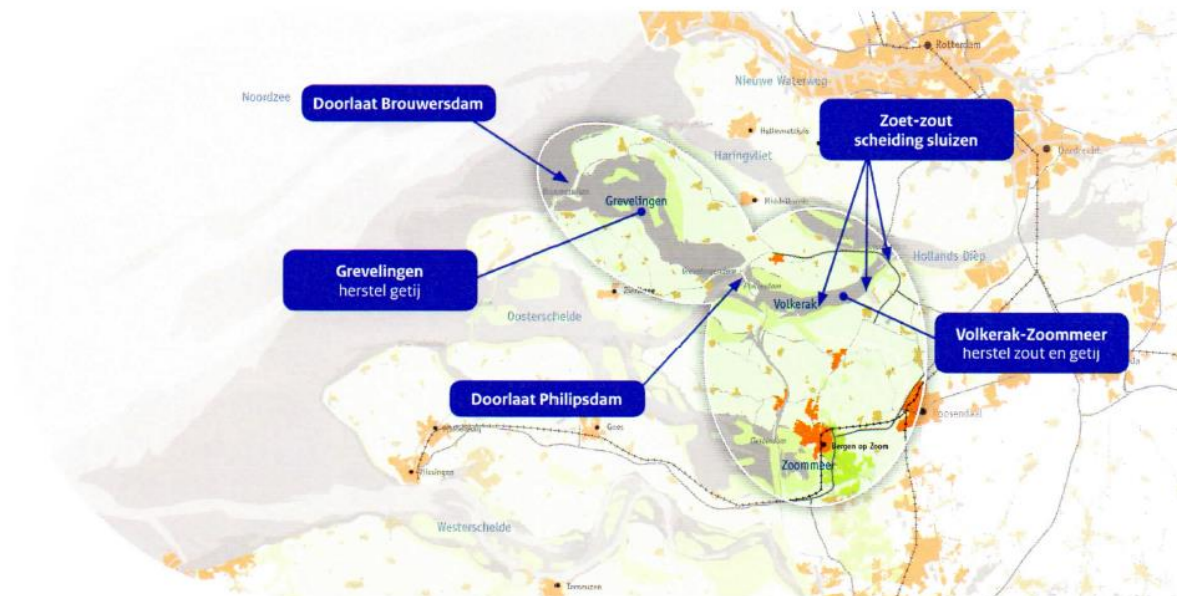
In de Grevelingendam komt een testcentrum voor verschillende soorten turbines voor getijdencentrales. Doel is het samenbrengen van deskundigheden uit de 'markt', kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties om daarmee nieuwe Nederlandse Deltatechnologie te ontwikkelen met een aanzienlijk exportpotentieel. Zo ontstaat een nieuw 'watericoon' met nationale en internationale uitstraling. Goed voor een duurzame Delta, haar bewoners, goed voor de economie.

Wie

Gemeenten Goeree-Overflakkee en Schouwen-Duiveland, de provincies Zuid-Holland en Zeeland en Rijkswaterstaat zetten zich in voor een getijdencentrale in de Brouwersdam en een testcentrum voor turbines in de Grevelingendam. Meer informatie is te vinden op www.gcbd.nl.

Programma Ontwikkeling Grevelingen Volkerak-Zoommeer

Zuidwestelijke Delta



Oplossing

Het programma Ontwikkeling Grevelingen Volkerak-Zoommeer is er om een aantal praktische watervraagstukken op te lossen: zuurstofloze waterlagen in de Grevelingen en overlast van blauwalg in het Volkerak –Zoommeer. Door gecontroleerde getijdewerking, zout water in de meren, zoet water op het land, benutting van vernieuwende kennis en kunde wordt het weer een gezond en bloeiend deel van de Nederlandse delta. Dat zal allerlei ontwikkelingen op en om het water stimuleren.

Tot medio 2016 is de blik gericht op het maken van concrete afspraken over financiering en realisatie en het daartoe verbinden van partijen in ideeën en belangen.

Waterkwaliteit Volkerak-Zoommeer

blauwalg, zoute en zoete natuurkwaliteit

Ongezonde situatie

Sinds 2000 komt zomers in wisselende concentraties blauwalg voor door hoge concentraties voedingsstoffen en weinig verversing. Blauwalg is overigens een bacterie! Deze scheidt soms stoffen af waar men ziek van kan worden: van hoofdpijn, diarree en koorts tot schade aan het zenuwstelsel. Kinderen en dieren zijn kwetsbaarder. Veel blauwalg betekent vaak enorme stank en staat zwemmen in de weg. Met blauwalg zijn de meren minder aantrekkelijk om te recreëren, wat ook economisch nadelig is.

Gezonde situatie

Weinig voedingsstoffen voor blauwalg, lage concentraties blauwalg en helder, schoon water, dat is een gezonde situatie. Rond 2009 verrast de natuur met de komst van een exoot, de quaggamossel. Er worden minder blauwalg en helderder water gezien, waterplanten krijgen meer kans. Deze driehoeksmossel filtert voedingsstoffen,

algen en plankton uit het water. Is dit een lange termijn oplossing? Om een antwoord te krijgen wordt de situatie gemonitord. Na de aanvankelijke explosie van het aantal mosselen, werden er in 2014 40% minder gespot dan een jaar eerder. Mogelijk heeft de mossel een natuurlijke vijand gevonden, misschien de zwartbekgrondel. Op grond van studies vanaf 2005, en in consensus met de regio, is geconstateerd dat de duurzaamste bestrijding van blauwalg bestaat uit zout water met een beperkt getij van 30 cm.

Oplossing

Deze duurzame oplossing voorziet in eerst een alternatieve zoetwatervoorziening omdat de meren daar nu voor gebruikt worden, onder andere voor de agrarische sector, daarna een daling van het gemiddelde waterpeil met 10 cm. en invoering van een getij van 30 cm. Dus bij vloed 15 cm hoger dan het verlaagde peil en bij eb 15 cm lager. Voor getijwerking is verbinding met zee nodig, daarom wordt er een gat gemaakt in de Philipsdam.

Effecten

Getij en zout water hebben effecten. Het getij zorgt voor dynamiek in het water waardoor zuurstof beter verspreid wordt. De blauwalg verdwijnt en voedingsstoffen worden naar zee afgevoerd. De zoetwater flora en fauna wordt vervangen door die van zoutwater. Schelpdierkweek wordt een serieuze optie. Zoetwatervogels gaan naar elders en zoutwatervogels doen hun intrede. De huidige oevervegetatie verandert in zilte vegetatie. Hoger gelegen 'zoete' vegetatie blijft.

Het nieuwe zoute water grenst aan zoete wateren, zoals het Hollands Diep, die ook zoet moeten blijven. Verfijnde technieken worden ontwikkeld en getest om zoet en zout water te scheiden terwijl scheepvaart de sluizen kan blijven passeren.

Tot slot

Zout met getij of zoet met quaggamossel? Rond de zomer 2016 verwacht het Kabinet een besluit te nemen bij het vaststellen van de Rijksstructuurvisie Grevelingen Volkerak-Zoommeer. Voorop staat gezonde waterkwaliteit voor een aantrekkelijk Volkerak-Zoommeer.

Natuur in de Grevelingen

zuurstof, zoute en zoete deltanatuur

Ongezonde situatie

In de diepere lagen, dieper dan 8 meter, ontstaat er elke zomer gebrek aan zuurstof in de Grevelingen: dood water. Bij niet ingrijpen, zal ook in ondiepere delen de zuurstof verdwijnen. Het meer is gemiddeld 5 meter diep. Dit betekent dat een groot deel van de Grevelingen er slecht aan toe is. Onderzoek naar het *point of no return* leert dat in 2020 specifieke vormen, als bodemdieren, verdwenen zijn en in 2025 zelfs hele groepen, zoals weekdierachtigen en wormachtigen!

Natuur is veranderlijk, dus niet statisch. Ook het gebrek aan zuurstof is geen constante situatie. Zomers stijgt de watertemperatuur en neemt in de diepere delen het gebrek aan zuurstof toe. In koudere seizoenen herstelt het zuurstofgehalte zich. Echter de onderwaterplanten en -dieren herstellen zich maar voor 50%. Er is elk jaar verlies!

Gezonde situatie

De Grevelingen is een belangrijke kraamkamer voor paling, een broedplaats voor brilduikers en een internationaal aantrekkelijke duiklocatie. Op de overgang van water naar land, van zout naar zoet, zijn de oevers schaars begroeid; 'kale plekken'. Voor veel watervogels, zoals steltlopers, een ideale broedplaats. De Grevelingen is een erkend gebied in het Europese netwerk van waardevolle natuur, Natura 2000.

Oplossing

Regelmatige waterinlaat doet het stilstaande water in de Grevelingen meer bewegen. Zo kan de situatie herstellen, mits tijdig gerealiseerd. Gedoseerd getij met een hoogteverschil van 50 cm lijkt de beste variant, qua baten en kosten. Bij vloed komt het water 25 cm boven het huidige peil, bij eb 25 cm lager. Behalve in de diepste gaten wordt het zuurstofgehalte overal hersteld. Voor getij is verbinding met zee nodig, dus een gat in de Brouwersdam.

Effecten

Getij heeft effecten op de natuur op de oevers. De 'kale plekken' die lager liggen dan de 25 cm vloedlijn zullen overstroomd en verdwijnen als mogelijke broedplaats. Hogere delen zijn daarvoor geen alternatief, daar staan zeldzame planten die teren op zoetwater. Naar compensatie wordt gezocht. Bij eb zullen voedselrijke slikken droogvallen en voor tal van watervogels een ideale plek zijn om te eten.

Een ander effect is dat de 'bel' zoetwater, die onder elk eiland zit, in omvang afneemt, waardoor de zoetwaternatuur op de eilanden voor een groot deel verdwijnt. Overigens de stijging van de zeespiegel heeft een zelfde soort effect.

Tot slot

Door gebrek aan zuurstof is er alleen *verlies* aan natuur. Deze verdwijnt en er is geen vervanging. Met getij is er *winst* voor onderwaternatuur en vervanging van een deel van de zoetwaternatuur door zoutwaternatuur in de vorm van slikken en schorren langs de oevers. Ook komt er uitwisseling van waterleven en voedingsstoffen met de Noordzee. Per saldo gaat de natuur er op vooruit

www.zwdelta.nl

Dit is een product van het programmateam
Ontwikkeling Grevelingen Volkerak-Zoommeer